

**Střední škola lodní dopravy a technických řemesel,
Děčín VI, příspěvková organizace**

Dělnická 15, 405 02 Děčín VI

Zřizovatel: Ústecký kraj

IČO: 14450488

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE

2018 - 2024

Platnost: 1. 6. 2018

Účinnost: 1. 9. 2018

Rozsah působnosti: Střední škola lodní dopravy a technických řemesel, Děčín VI, přísp. org.

Určeno: všem zaměstnancům školy

Vypracovala: Mgr. Bc. Jana Férová
ředitelka školy a výchovný poradce

Úvod

Při tvorbě tohoto dokumentu jsme se zamýšleli nad tím, jaký problém má pomoci řešit. Je tím problémem našich mladistvých kouření, alkohol, zneužívání drog, promiskuita, kriminalita apod. nebo je to pouze následek jejich života v citovém zanedbání, v nudě, s velice nízkým sebehodnocením, nepochopením ze strany dospělých, kteří na ně jednoduše nemají čas, v nedostatku finančních prostředků rodin na zaplacení zájmových kroužků apod.? Naše společnost zůstává našim dospívajícím dětem skutečně hodně dlužná. Na prvním místě stojí materiální hodnoty, úspěch a výkon. Prostřednictvím médií, všudypřítomné reklamy i spotřebního způsobu života v nich často vytváří představu, že život má být pouze hezký, radostný, plnohodnotný, bezproblémový. Ale k životu přece patří i nepříjemné emoce. Patří k němu smutek, samota, nepochopení, fyzická i duševní bolest, neúspěch. V životě je vždy něco za něco a na nich je právo volby.

ČI. I

Hlavní cíl a obsah strategie

Z pohledu primární prevence směřuje strategie školy především k předcházení a minimalizaci jevů spojených s rizikovým chováním mládeže a jeho důsledky. Jedná se zejména o prevenci následujících rizikových projevů v chování žáků - agrese, šikany (včetně kyberšikany), intolerance, rasismu, xenofobie, zneužívání návykových látek a také záškoláctví a neplnění školních povinností, jejichž následkem pak může být předčasný odchod ze školy bez dosažení stupně středního vzdělání.

Dále je naším hlavním cílem v oblasti primární prevence rizikového chování mládeže výchova našich žáků ke zdravému životnímu stylu, snaha o rozvoj jejich osobnosti i emoční inteligence, a také o rozvoj komunikačních dovedností, pozitivního sociálního nastavení a psychosociálních dovedností.

ČI. II

Legislativní rámec (vybrané zákony) a vnitřní předpisy školy

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon) včetně všech prováděcích předpisů v platném znění,
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnicích,
- Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů (od 25. 5. 2018 GDPR),
- Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů
- Školní řád,
- Organizační řád školy,
- Krizový plán školy.

ČI. III

Základní zásady tvorby MPP pro naši školu

Prvním krokem při tvorbě Školní preventivní strategie 2015-2020 (dále jen ŠVP) bylo stanovení několika hlavních zásad, které zaručují její kvalitu a jsou předpokladem pro její účinnost. Z této strategie pak vychází Minimální preventivní program pro každý školní rok, který je následně podrobně vyhodnocován. Musí být doslova „ušit na míru“ pro naši školu, vyplývá z její konkrétní situace a autoři programu ji musí proto dokonale znát (složení žáků, které negativní jevy se na škole konkrétně vyskytují, v jakých třídách, jak jsou četné apod.).

- a) má-li být program účinný, musí být postaven dlouhodobě, nejlépe na celé jedno studijní období (3 – 5 let),
- b) musí působit na žáky soustavně a intenzivně, to znamená, že dochází k propojení výuky a mimoškolních aktivit a program tak prochází napříč školou,
- c) jednotlivý MPP zahrnuje co největší počet žáků, ale musí být zároveň diferencovaný pro různé skupiny (např. kuřáci x nekuřáci) i pro různá zjištění (např. 42 % žáků kouří marihuanu),
- d) musí splňovat požadavek jednotného působení na žáky, ale i jejich rodiče ze strany všech zainteresovaných pracovníků školy. S koncepcí školy se musí všichni ztotožnit, aby měla práce vůbec smysl,
- e) program musí splňovat zásadu dobrovolnosti. Nabídka akcí a aktivit by měla být dostatečně široká, aby si každý, jak žáci, tak pedagogičtí pracovníci, našel „svoji parketu“. Celý školní rok musí být vyplněn akcemi, z nichž si každý vybere (aktivity sportovní, kulturní, kreativní, výtvarné, hudební, dramatické apod.),
- f) MPP by měl zahrnovat, pokud je to možné i zásadu vlastních zdrojů pro práci s dětmi. Všechny aktivity provádějí lidé, kteří do školy patří, lidé z vnějšku se zapojují co nejméně, a když, tak až v určité etapě. Je třeba také předem ověřovat kvalitu jednotlivých lektorů a programů,
- g) musí být jasně stanovené cíle a zároveň kritéria hodnocení efektivity programu.

Čl. IV Realizátoři prevence ve škole

1. Ředitel školy

je přímo zodpovědný za prevenci a řešení zjištěných projevů rizikových forem chování u žáků a vytváří podmínky pro předcházení rizikového chování u žáků školy zejména:

- zabezpečením poskytování poradenských služeb ve škole se zaměřením na primární prevenci rizikového chování,
- koordinací tvorby, kontrolou realizace a pravidelným vyhodnocováním minimálního preventivního programu školy,
- jmenováním školního metodika prevence a podporou jeho dalšího vzdělávání v oblasti specifické primární prevence,
- podporou týmové spolupráce školního poradenského pracoviště (výchovný poradce, školní psycholog, metodik prevence, školní asistenti) s třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky školy při přípravě, realizaci a vyhodnocení preventivního programu školy.

2. Školní poradenské pracoviště:

Střední škola, zastoupená ředitelem školy, zabezpečuje poskytování poradenských služeb ve škole školním poradenským pracovištěm, ve kterém působí:

Výchovní poradci:	Dělnická
	Křešice
Školní psycholog:	Dělnická i Křešice
Metodik prevence:	Dělnická i Křešice
Školní asistenti:	Křešice
	Dělnická

a) Výchovný poradce

- provádí orientační individuální a skupinová šetření (sociometrie, depistáž, výzkum),
- připravuje skupinové a individuální programy pro nápravu chování i poruch učení,
- provádí poradenskou intervenci u žáků v krizi při řešení jejich osobních, rodinných a vztahových problémů (osobní rozhovor, konzultace s rodiči, žáky, učiteli a vedením školy),
- vytváří a sleduje podmínky pro zdravý psychický, sociální a mravní vývoj žáků a navrhuje, přijímá a případně realizuje opatření k nápravě zjištěných nedostatků,
- zajišťuje odpovídající a účinnou péči o žáky se zdravotním postižením, o žáky se specifickými poruchami chování a učení a o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
- spolupracuje s ostatními pedagogickými pracovníky při vyhledávání těchto žáků,
- koordinuje a zprostředkovává metodickou a odbornou pomoc,
- poskytuje či zprostředkovává odbornou a metodickou pomoc pedagogickým pracovníkům v různých oblastech pedagogické práce,
- provádí odborné individuální porady žákům a jejich zákonným zástupcům při řešení výchovných a výukových problémů a otázek další profesní přípravy (studia) žáka,
- informuje zákonné zástupce žáků o možnostech využití odborných služeb různých poradenských pracovišť či dalších specializovaných zařízení,
- spolupodílí se na dobře fungujícím systému protidrogové výchovy a prevence sociálně patologických jevů,

- testuje žáka výhradně v případě potřeby a se souhlasem zákonného zástupce na přítomnost drog (nikoliv namátkově, ale pouze po upozornění učitele o změně vzhledu nebo krizovém chování dítěte). V případě pozitivního výsledku pak uhradí tento jednorázový test zákonný zástupce žáka,
- vede funkční evidenci a dokumentaci v oblastech své působnosti v souladu s platnou legislativou.

b) **Školní metodik prevence** zabezpečuje:

- koordinaci tvorby a kontrolu realizace preventivního programu školy,
- koordinaci a participaci na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci rizikového chování u žáků, metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování u žáků školy,
- koordinaci přípravy a realizace aktivit zaměřených na zapojování prvků multikulturní výchovy do výchovně-vzdělávacího procesu,
- koordinaci spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence rizikového chování u žáků, s metodikem preventivních aktivit v PPP a s dalšími odbornými pracovišti,
- vedení záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence,
- informační a poradenské činnosti.

c) **Školní psycholog**

- spolupracuje s učiteli při vyhledávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
- spolupracuje s výchovným poradcem, třídním učitelem, učitelem teorie, učitelem odborného výcviku, případně vychovatelem,
- poskytuje úvodní poradenské konzultace dítěti, které ho samo vyhledá,
- poskytuje krizovou intervenci dítěti, které se ocitne v psychicky mimořádně náročné situaci,
- vytváří podmínky k maximálnímu využití potenciálu dítěte,
- provádí opatření k posílení pozitivní atmosféry ve škole,
- provádí anonymní anketní šetření a průzkumy ve škole (vztah žáků k vyučovacím předmětům, výskyt sociálně patologických jevů apod.) a konzultuje zjištěné údaje s vedením školy, výchovným poradcem, školním metodikem prevence, třídním učitelem, při důsledném zachovávání anonymity jednotlivých žáků, kteří se šetření a průzkumů účastnili,
- informuje zákonné zástupce na třídních schůzkách, či mimořádným písemným sdělením o výsledcích anonymních anketních šetření a průzkumech.

d) **Školní asistenti**

- intenzivní spolupráce s rodinou žáka (dochází přímo do rodiny),
- motivace žáků ohrožených předčasným odchodem,
- konzultační hodiny ve škole a komunikace s učiteli.

3. Třídní učitel

- spolupracuje se školním metodikem prevence v oblasti monitorování a zachycování rizikových forem chování u žáků,
- spolupracuje se zákonnými zástupci žáků, výchovným poradcem, školním psychologem popř. dalšími odbornými institucemi,
- motivuje k vytváření vnitřních pravidel třídy, která jsou v souladu se školním řádem, a dbá na jejich důsledné dodržování,
- monitoruje třídní kolektivy a podporuje rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi žáky,
- zprostředkovává komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru a je garantem spolupráce školy se zákonnými zástupci žáků konkrétní třídy.

4. Ostatní pedagogičtí pracovníci

uskutečňují preventivní aktivity v průběhu výchovně-vzdělávacího procesu a jsou nedílnou součástí týmu v rámci speciálních preventivních akcí školy. Monitorují v průběhu výchovně-vzdělávacího procesu své svěřence, pomáhají identifikovat jedince s problémem a následně ve spolupráci s výchovnými poradci hledají příčiny a odpovídající způsoby řešení rizikového chování těchto žáků.

ČL. V

Dílčí cíle strategie a hodnocení efektivity preventivních programů

- a) snížit nebo alespoň zachovat na stejné úrovni výskyt negativních jevů na škole,
- b) vychovávat a motivovat žáky ke zdravému životnímu stylu (zaměstnanci musí být příkladem),
- c) podporovat rozvoj pozitivního sociálního chování a posilovat rozvoj psychosociálních dovedností,
- d) podporovat spolupráci všech zaměstnanců v oblasti prevence rizikového chování u žáků,
- e) podporovat vzdělávání pedagogů v oblasti prevence,
- f) podporovat spolupráci se zákonnými zástupci žáků a pokusit se zlepšit jejich informovanost,
- g) podporovat žáky s handicapem,
- h) zvyšovat odolnosti žáků vůči zátěžovým situacím,
- i) zjistit, jak vypadá konkrétní situace v každé třídě (které negativní jevy a v jaké míře),
- j) pokusit se změnit postoj žáků, kteří zneužívají drogy pouze příležitostně,
- k) posílit protidrogový postoj žáků, kteří sice mají zkušenost s drogou, ale dosud váhají ji dál zneužívat,
- l) posílit protidrogový postoj žáků bez zkušenosti,
- m) systematicky bojovat proti jakýmkoliv sociálně patologickým jevům včetně projevů šikany, xenofobie a rasové nenávisti,
- n) maximálně využít potenciál školního poradenského pracoviště (školní psycholog, výchovný poradce, metodici prevence, školní asistenti),
- o) rozšířit a zkvalitnit volnočasové aktivity žáků, především ubytovaných na domově mládeže,
- p) zlepšit informovanost, zkvalitnit spolupráci a zajistit jednotný postup všech pracovníků školy v boji proti sociálně patologickým jevům.

ČI. VI

Spolupráce a komunikace s ostatními institucemi

Spolupráce školy s ostatními odbornými institucemi a sociálními partnery je upravena vnitřními předpisy školy (především Krizovým plánem školy) s ohledem na GDPR.

ČI. VII

Monitoring rizikových projevů, evaluace, dokumentace

Pro monitorování rizikového chování u žáků slouží:

- a) dokumentace školního metodika prevence,
- b) dokumentace výchovných poradců,
- c) záznamy četnosti výskytu rizikového chování žáků ve třídách (zejména od třídních učitelů),
- d) výstupy z pedagogických rad,
- e) pozorování celkového klimatu školy, třídy i chování jednotlivých žáků,
- f) vyhodnocení úspěšnosti Minimálního preventivního programu a realizace preventivních aktivit za příslušný školní rok (provádí metodik prevence).

Vyhodnocení preventivních aktivit je východiskem pro tvorbu Minimálního preventivního programu pro následující školní rok.

Mgr. Bc. Jana Férová